

SHAMROCK

FINNISH-IRISH SOCIETY RY 3/2022

Irlanti ELÄÄ
HISTORIAANSA

RUNOUDEN VOIMIN // PARAS PIKNIK // LASTENMURHALAULU

SISÄLTÖ

Runoutta kivisten seinien sisältä	3
Weile Waile mullan alle	6
Luonnon helmassa, soitto, ruoka ja juoma	8
Pulvis tauri	10
Golfia hyvin irlantilaisittain	12
Kaksi maailmaa, kaksi aikaa	13
Seura toimii	15
Takakannen tärkeä mainos	16

TOIMITUS

Päätoimittaja Matti Sovijärvi
matti.sovijarvi.sartia@gmail.com

Toimitussihteeri Seppo Nousiainen

Ulkoasu Elena Räsänen, Offsetpaino L. Tuovinen Ky

ILMOITUKSET

Seppo Nousiainen (seppo.nousiainen@welho.com)

ISSN 0783-6775

Offsetpaino L. Tuovinen Ky
Kuopio 2022
www.tuovinen.eu

KANNEN KUVA

*Freemanin aurinkolasit Pate
Mustajärven, nahkarotsi Costello
Hautamäen ja pipo Kiovan
Dynamon, kerrottiin.
Kuva Matti Sovijärvi.*

HISTORIA JÄÄ ELOON

Väkivaltainen välienselvittely ei lopu silloin kuin se loppuu, vaan sukupolvia myöhemmin. Suomessa kansalaissota säilyi ihmisten mielissä melkein päällekkänpä asiana kaksi vuosikymmentä ja olisi säilynyt pitempään, ellei talvisota olisi pakottanut suomalaisia yhteen.

Venäjän ja venäläisten on turha luulla, että tämän vuoden helmikuussa alkanut Ukrainaan kohdistettu aggressio unohtuisi kovin pian. Luultavasti se jäytää venäläisten ja ukrainalaisten suhteita ainakin tämän vuosisadan, päättyi Venäjän hyökkäys miten hyvänsä.

Irlannin sisäiset ristiriidat kärjistyivät väkivaltaisiksi jo vuosisatoja sitten, kun britit alkoivat alistaa naapuriaan. Toisen maailmansodan jälkeen niistä tuli Pohjois-Irlannin sisäisiä väkivaltaisuuksia, jotka saivat alkunsa mitään kunniallisimmasta syystä: alueen katoliset vaativat rauhanomaisen marsseihin samoja ihmisiä sosiaalisia oikeuksia kuin protestanteilla jo oli.

Rauhallisiin marssijoihin kohdistettiin kohtuutonta väkivaltaa, mikä johti väkivallan leviämiseen. Ei se ollut kovin kohtuullista, sekään. Uhrit olivat usein viattomia sivustakatsojia, jotka olivat onnettomuudekseen väärässä paikassa väärään aikaan.

Tässä lehdessä on esitelty, sivuilla 13 ja 14, **Patrick Radden Keefen** laajalti arvostettu, Suomessakin saatavissa oleva tuore teos **Say Nothing**, joka kuvaa journalistisen elävästi Pohjois-Irlannin väkivaltaisuuksia 1960-80-luvuilla. Kirja suorastaan vie mukaansa tapahtumiin, mutta sen pohjavire on äärimmäisen vakava.

Ihminen kuolee kahdesti, sanotaan, fyysisen kuoleman hetkellä ensimmäisen kerran ja toisen kerran silloin, kun kuukaan ei enää muista häntä.

Näin on väkivallankin laita. Se loppuu aina aikanaan, mutta taistelut jatkuvat historiankirjoituksissa ja ihmisten mielissä vielä pitkään sen jälkeen, kun viimeinen laukaus on ammuttu ja viimeinen valhe sanottu.

MATTI SOVIJÄRVI
Päätoimittaja

HISTORY LIVES

Violence does not end with the last shot, but generations later. In Finland the Civil War was perhaps the most important political issue in peoples minds for twenty years. Without the Winter War it could have continued for many generations.

The war Russians started against Ukraine last February will not end even if there is a peace agreement during the next months or years. The Russians have succeeded to destroy at least one thing: the Ukrainian and Russian relations. The war continues in peoples minds, probably a hundred years or more.

Ireland became a violent island generations ago, when the English started their conquest. After the Second World War the violence became a Northern Ireland issue. The "troubles" started after the Catholics wanted to achieve the same human and social rights as the Protestants. Their peaceful marches were met with excessive violence and that led to more violence. That was not moderate, either. The victims were often innocent bystanders who happened to be in a wrong place, at a wrong time.

Patrick Radden Keefe's new magnificent book **Say Nothing** brings us into the middle of the Northern Irish "troubles". If you want to know how it feels to start and continue a hunger strike or take a bomb into the middle of London, just read the book.

People die twice, they say. The first time one dies when he or she actually dies. And second death comes, when nobody remembers you anymore.

Violence has the same curse. All violence will end, sooner or later. But the fights will continue in history writing and in peoples minds long after the last shot or the last lie. Those two stick together, of course.

MATTI SOVIJÄRVI
The Editor

Ihanaa irkkumusiikkia

Syksyn kohokohtiin on jo vuosikymmenten ajan kuulunut Finnish-Irish Society'n konsertti, festivaali, musiikkijuhla tai miksi sitä halutaankaan kutsua. Ankaa biletystä ja hienoa ja monenlaista irkkumusiikkia, tottakai, nyt Käpylässä. Pääsylippu jäsenille edullisesti, mielellään jo netistä.

Ole siis valmis

LAUANTAINA 1.10., KLO 18

uudessa kantapaikassamme
Ravintola Nyyrikissä, Pohjolankatu 2.

Julkiset yhteydet hyvät, juomat ja ruoat vielä parempia. Seuraa siis nettisivujamme.

Book of Kells on uskomattoman kaunis ja uskomattoman yksityiskohtainen. Se kannattaa käydä katsomassa Trinity Collegessa, jos matka joskus vie Dubliniin. Sen luominen on vienyt varmasti vuosia.

Puiden katveikossa, **PANGUR JA MINÄ**

Keskiajan Irlanti on tunnettu luostareistaan ja niissä tuotetuista kauniista käsikirjoituksistaan. Trinity Collegessa Dublinissa säilytetty Book of Kells eli Kellsin kirja on näistä arvostetuin.

Teksti Katja Ritari | Kuvat Wikimedia Commons.

Glendaloughin muinainen luostarialue on säilynyt varsin hyvin, tämä kuva on viime vuodelta. Luostarin perusti pyhä Kevín 500-luvulla ja se toimi aktiivisesti lähes tuhat vuotta. Wicklow'sta puoli tuntia länteen, vuorille.

Book of Kells on komeasti kelttiläisittäin koristeltu evankeliumikäsitkirjoitus, joka on kirjoitettu todennäköisesti **Ionan** luostarissa **Sisä-Hebrideillä** noin vuoden 800 paikkeilla ennen kuin se siirrettiin viikinkien ryöstöretkien vuoksi turvaan **Kellsin** luostariin Irlantiin. Luostareissa kuitenkin tuotettiin Raamatun kirjojen kopioiden lisäksi monenlaista muuta kirjallisuutta ja oikeastaan kaikki meille varhaiskeskiajan Irlannista säilynyt kirjallisuus, mukaan luettuna maalliset sankaritarinat, ovat peräisin munkkien sulkakynistä. Oppineet munkit tuottivat myös uutta kirjallisuutta, kuten esimerkiksi **Augustinus Hibernicus** eli Irlannin Augustinus -nimellä tunnetun munkin Raamatun ihmeiden luonnetta pohtiva teologinen teos.

Oppineiden pohdintojen ohella irlantilaiset munkit kirjoittivat myös runoutta ja erityisen tunnettuja he ovat luontoa koskevasta runoudestaan. Keskiajan ihmiset olivat riippuvaisia luonnosta aivan

eri tavalla kuin me nykyajan ihmiset ja vuodenkierto määrätti elämää yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Kesällä ja talvella tehtiin eri toimia ja sähkövalon puutteessa päivittäinen valon vaihtelu ohjasi työntekoa. On vaikea kuvitella, miten munkit pystyivät kopioimaan upeasti koristeltuja käsikirjoituksia kynttilöiden hämärässä valossa. Erään irlantilaisen käsikirjoituksen marginaaliin raapustetussa runossa sen kirjoittaja haaveileekin siirtävänsä työtilansa ulos luonnon helmaan.

*Puiden katveikko kaartuu ylleni
mustarastaan laulu soi minulle
julistus jota en piilottele
viivoitetun kirjani yllä
linnun viserrys soi minulle.
Kirkasääninen käki laulaa minulle,
erinomainen esitys,
siniharmaassa viitassaan puun latvassa
totisesti Herra on hyvä minulle
hyvin kirjoitan metsikössä.*

LUOMISEN IHMEITÄ

Keskiajan kristillisille munkeille luonto merkitsi luomakuntaa, jota ihaillemalla saattoi muistuttaa itseään Jumalan luomistyön ihmeestä. Maailmalle ei siis tarvinnut kääntää selkäänsä, vaan luonnosta voi myös nauttia ja sitä voi tutkia löytääkseen merkkejä Jumalan suuruudesta. Kaikki luonnossa oli todistetta luomakunnan Herran luomistyöstä ja siksi sitä oli kunnioitettava ja vaalittava. Jumala oli ennen kaikkea luomakunnan Herra, jonka kunniaa koko luomakunta yhdessä julisti, kunhan sen merkkejä ja viestejä ja vain osasi kuunnella ja lukea, kuten tässä lyhyessä runossa kerrotaan.

*Ylistäkäämme Herraa,
joka on luonut kaiken ihmeellisen
aineellisen,
hohtava taivas enkeleineen,
vaahtopäinen meri maan päällä.*

Kissoilla oli keskiajan Euroopassa merkittävä rooli elintarvikkeiden suojelijoina. Jotkut kuitenkin pitivät kissoja paholaisen liittolaisina ja vainosivat niitä. Se oli ilmeisesti vakava erehdys: musta surma, pahimmillaan yli puolet Euroopan väestöstä tappanut rutto levisi mustarotan kirppujen mukana. Vuosisatoja sitä ennen kissat olivat kontrolloineet mustarottapopulaatioita, hyvin tuloksin.

Reichenaun alkeiskirjan aukeama, jolla Pangur Bán -runo on. Se löytyy vasemmanpuoleisen sivun alaosasta.

Yksi tunnetuimmista muinaisiiriksi kirjoitetuista runoista kuvaa munkin ja hänen kissansa suhdetta. Se tunnetaan nimellä **Pangur bán** eli Pangur valkoinen. Tämän ihastuttavan iirinkielisen runon kirjoitti nimetön munkki irlantilaisen perustamassa **Reichenaun** luostarissa Saksassa joskus 800-luvun alkupuolella. Munkki kirjoitti runon kopioimansa Reichenaun alkeiskirjana tunnetun käsikirjoituksen erään sivun alareunaan. Kyseinen käsikirjoitus sisältää latinankielisiä hymnejä ja kieliopillisia tekstejä ja niiden kommentteja muinaisyläsaksaksi.

Runossa oppinut munkki tarkkailee oman työnsä lomassa valkoista kissaansa nimeltä Pangur. Molemmat ovat uppoutuneet omaan tehtäväänsä: munkki käsikirjoitusten kopiointiin ja kissa hiirten metsästyksen. Kumpikin on mestareita työssään ja saa iloa taidoistaan. Munkin työnä on pyydystää sanoja, kissan puo-

lestaan hiiriä. Runossa toistuu sana **dán**, joka juontaa juurensa latinan lahjaa tarkoittavasta sanasta **donum**.

Muinaisiirissä sen merkitys sisältää ajatukset lahjasta, taidosta ja ammatin harjoittamisesta. Se voi viitata erityisesti runouden lahjaan, mutta myös esimerkiksi käsityötaitoon. Oppineella munkilla ja kissalla on siis molemmilla oma tehtävänsä ja lahjakkuutensa sen suorittamisessa. Kissan toimien tarkkailu saa munkin ymmärtämään omaa lahjaansa, jossa hän saa koetella omia kykyjään, ja josta hän saa iloa samalla tavoin kuin kissa nauttii hiirien pyydystämisestä. Molemmat työskentelevät rinnakkain omiin toimiinsa uppoutuneina hiljaisessa kumppanuudessa.

Seuraavan runon suomennos on **Tom Sjöblomin** käsialaa ja se löytyy kirjasta *Tuulten saarella: matkoja kelttien ja kerojen Irlantiin* (Kirjapaja 2011, s.174-5).

Minä ja kissani Pangur Bán
kumpikin töistämme nautitaan.
Hän hiiriä jahtaa huvikseen,
minä öisin sanoille samoin teen.
Kehujen saamista parempaa
on kirjaansa lukea ja kirjoittaa.
Siitä Pangur kaunaa kannaa ei,
omat puuhailunsa sen huomion vei.
On hauskaa huomata kuinka
puuhistamme osaamme iloita.
Kotona istuen etsiskelemme
huvitusta kumpikin mielellemme.
Kun yksinäinen hiiri harhailee
sen rohkea Pangur vangitsee.
Myös minä sanoja vangitsen,
kun ajatukseni vain hallitsen.
Seinää kissani katselee,
terävästi vahtii, tarkkailee.
Minä tiedon muruja tuijotan,
tarkoin tutkin ja odotan.
Pesästä hiiri esiin ryntää
Pangur riemuissaan perässä kyntää.
Itse olen mä iloinen
kun visaisen ongelman ratkaisen.
Rauhassa jatkamme puuhiamme,
Pangur ja minä – tahoillamme.
Tehdystä työstä me rauhan saamme
kumpikin omalla tavallamme.
Harjoitus mestarin tehnyt on.
Pangur on työssänsä verraton.
Minäkin viisastun aamuin ja illoin,
pimeyden muutan valoksi silloin.

Lakien suojaama suojelija

Kissoilla oli todellisuudessaakin tärkeä rooli varhaiskeskiajan Irlannissa. Tästä todistavat monet viittaukset kissoihin varhaiskeskiaikaisissa irlantilaisissa laeissa. Lakien mukaan kissa oli arvostettu eläin, joiden tärkeänä tehtävänä oli suojella vilja- ja ruokavarastoja hiiriltä. Lait säätelevät korvauksia esimerkiksi kissan tappamisesta tai kissan aiheuttamista vahingoista. Laeissa on lisäksi myös mainintoja naisten lemmikkeinä pidetyistä kissoista samoin kuin kissanpennuista lasten lemmikkieläiminä.

Arkeologiset löydökset tukevat ajatusta kissojen arvostetusta asemasta. Kissojen jäänteitä on löydetty laajalti varhaiskeskiaikaisilta kaivauspaikoilta Irlannissa. Lisäksi löydetty kissat ovat olleet melko suurikokoisia ja aikuisia tai jopa iäkkäitä, mikä viittaisi siihen, että niitä on jalostettu ja kohdeltu hyvin.

Lasten MURHABALLADI

Tämä laulu tunnetaan myös ainakin nimillä
Weile Walia, Weela Wallia tai Weile Walya.

Kalevi Toosi

Weile Waile on irlantilainen murhaballadi, mutta se on myös lastenlaulu – mikä ei ole kovin yleinen yhdistelmä. Laulu kertoo vanhasta naisesta, joka surmaa kolmikuukautisen lapsensa työntämällä veitsen lapsen sydämeen. Sen jälkeen paikalle saapuneet poliisit hirttivät naisen.

Weile Waile on tunnetuin irlantilainen **The Cruel Mother** -murhaballadien edustaja. Cruel Mother -teemaisia lauluja tunnetaan Englannissa, Skotlannissa ja Amerikassa monenlaisia. Näissä usein murhatun lapsen haamu saapuu kiusaamaan murhan tehnyttä äitiä, mutta Weile Wailesssa paikalle saapuukin poliiseja.

Irlannissa laulu on ollut suosittu lastenlaulu. Ei kuitenkaan sellainen lastenlaulu, joka opetetaan lastentarhassa tai koulussa. Se on opittu pihilla ja kaduilla. Ei siis mikään pyhäkoululaulu. Laulua lienee käytetty lasten varoitteluun ja pelotteluun esim. menemästä yksin synkkään metsään tai vaaralliseen paikkaan.

Laulun tarina ja myös nimi saattavat olla peräisin jo keskiajalta. Weile, weile, wáile -kertausta lienee versio keskienglannin syvän surun ilmauksesta "wella-way!" (muinaisenglannin woe la! woe).

Ankaria aikoja ja nälänhätää on köyhällä kansalla historian kuluessa ollut usein. Lapsia tulee, ruokaa ei ole. Onko parempi surmata lapsi heti, vai antaa hänen nääntyä hitaasti nälkään?

Laulun on levyttänyt Irlannissa ensimmäisen kerran **The Clancy Brothers** -yhtye vuonna 1965 nimellä Wella Wallia ja **The Dubliners** -yhtye vuonna 1967 nimellä Weila Waile. Laulu laulettiin myös yhtyeen keskeisen hahmon **Ronnie Drew'n** hautajaisissa 2007.

Weile Waile

(Trad.)

*There was an old woman and she lived in the woods,
Weile, weile, wáile,
There was an old woman and she lived in thee woods,
down by the river Saile.*

*She had a baby three months old,
Weile, weile, wáile,
She had a baby three months old,
down by the river Saile.*

*She had a pen-knife long and sharp,
Weile, weile, wáile,
She had a pen-knife long and sharp,
down by the river Saile.*

*She stuck the pen-knife in the baby's heart,
Weile, weile, wáile,
She stuck the pen-knife in the baby's heart,
down by the river Saile.*

*Three loud knocks came a-knocking at the door,
Weile, weile, wáile,
Three loud knocks came a-knocking at the door,
down by the river Saile.*

*There were two policemen and a man,
Weile, weile, wáile,
There were two policemen and a man,
down by the river Saile.*

*"Are you the woman what killed the child?"
Weile, weile, wáile,
"Are you the woman what killed the child?"
down by the river Saile.*

*"I am the woman what killed the child",
Weile, weile, wáile,
"I am the woman what killed the child",
down by the river Saile.*

*They tied her hands behind her back,
Weile, weile, wáile,
They tied her hands behind her back,
down by the river Saile.*

*They put the rope around her neck,
Weile, weile, wáile,
They put the rope around her neck,
down by the river Saile.*

*They pulled the rope and she got hung,
Weile, weile, wáile,
They pulled the rope and she got hung,
down by the river Saile.*

*And that was the end of the woman in the woods,
Weile, weile, wáile,
And that was the end of the baby too,
down by the river Saile.*

Weile Waile

(Trad. / suom. sanat Kalevi Toosi)

*Vanha nainen ennen metsässä asui,
Weile, weile, wáile.
Vanha nainen ennen metsässä asui,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Kolmen kuukauden vanha lapsi naisella oli,
Weile, weile wáile.
Kolmen kuukauden vanha lapsi naisella oli,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Kynäveitsi hällä pitkä ja terävä oli,
Weile, weile, wáile.
Kynäveitsi hällä pitkä ja terävä oli,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Kynäveitsen hän löi lapsen sydämeen,
Weile, weile, wáile.
Kynäveitsen hän löi lapsen sydämeen,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Kolme koputusta lujaa kuului ovelta,
Weile, weile, wáile.
Kolme koputusta lujaa kuului ovelta,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Siellä oli kaksi poliisia sekä yksi mies,
Weile, weile, wáile.
Siellä oli kaksi poliisia sekä yksi mies,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*"Ootko nainen, joka lapsen hengen vei?"
Weile, weile, wáile.
"Ootko nainen, joka lapsen hengen vei?"
luona joen nimeltänsä Saile.*

*"Minä olen nainen, joka lapsen hengen vei",
Weile, weile, wáile.
"Minä olen nainen, joka lapsen hengen vei",
luona joen nimeltänsä Saile.*

*He sitoivat naisen kädet selän taa,
Weile, weile, wáile.
He sitoivat naisen kädet selän taa,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*He kietoivat köyden hänen kaulaansa,
Weile, weile, wáile.
He kietoivat köyden hänen kaulaansa,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*He kiristivät köyden ja hirttivät hänet,
Weile, weile, wáile.
He kiristivät köyden ja hirttivät hänet,
luona joen nimeltänsä Saile.*

*Ja se oli loppu naisen metsässä,
Weile, weile, wáile,
ja se oli loppu myös hänen lapsensa,
luona joen, jonka nimi on Saile.*

Ruoka ja juomat olivat hyviä, vieraat viehkoja, mutta isäntäpari kerrassaan yliveto.

Taitava triomme työn touhussa: Kari, Vesku ja Freeman.

Tukan puolesta pastori, lahjoiltaan muusikko. Muukalaisten korvaamaton osa Vesku Mattila.

Ihana piknik: hyvää ruokaa ja kauniita syöjiä, ei kuitenkaan syöjättäriä.

Mies on vihainen, mutta soitto soi: Muukalaisten Kari Kuivalainen.

Oi JOSPA OISIT OLLUT MUKANA!

Radikaalien päätösten tuloksena Suomi-Irlanti Seuran niin sanottu johto päätti organisoida perinteiset piknik-juhllaisuudet syyskuun sijasta jo elokuussa – ja onnistui hämmästyttävästi tehtävässään. Koskaan ei ole ollut näin kivaa: hyvää ruokaa, erinomaista seuraa, mahtavaa musiikkia ja suorastaan taivaallinen tietokilpailu!

Teksti ja kuvat Matti Sovijärvi

Erityinen kiitos ja kunnia onnistuneesta lauantaista kuuluu ensiksikin **Frimaneille** ja **Freemanille**, jotka yhdessä järjestivät hienot puitteet, erinomaisen sään sekä istuimet kaikille. Ruoasta vastasivat osallistujat kollektiivina ja toisin kuin monella muulla kollektiivilla ruokaa oli riittävästi ja se oli lisäksi hyvää, varsinkin omin käsin tehdyt osuudet. Eivät ne omin käsin ostetutkaan huonoja olleet.

Onnistuneen tilaisuuden ohjelmaksi riittää periaatteessa syötävän hyvä seura, se varsinainen syötävä ja tietysti pieni tujaus lempijuomaamme alkoholia. Nyt oli vielä muutakin: aivan koskettavan etevä trio **Muukalaiset**, johon kuuluivat isäntä **Leon** lisäksi **Vesku Mattila** ja **Kari Kuivalainen**. Yhtään enempää ei olisi tarvittu, siis soittajia, mutta musiikki olisi tietysti voinut soida pitempään – aamuun asti, jos paikalla olijoilta olisi kysytty.

Iltapäivä sujui aluksi rauhallisesti, ruoan, juoman sekä

keveyestä huulenheitosta runolliseen syvyyteen yltävän keskustelun puitteissa. Tunnelma alkoi tiivistyä jo taitavan triomme ensimmäisen setin aikana, jonka päättymisestä syntyvää pettymystä helpotti ainoastaan tietoisuus siitä, että toinenkin on tulossa. Tuli, ja vielä lisää.

Grillattiin, syötiin tuhtia grillattua ja välillä terveellisesti vihanneksia. Kaikki juomat olivat vegetaarisia ja jotkut jopa vegaanisia, kekseistä puhumattakaan.

Iloisen iltapäivän keskeytti grillaava tietokilpailu, jonka avulla isäntä sai paljastettua joidenkin suomi-irlantilaisien tiedon tason kohtuullisuuden, toki toverillisessa ja siitä huolimatta hyvässä hengessä. En aio tässä jutun lopussakaan kertoa, kuuluiko tämän kirjoittaja voittavaan joukkueeseen, mutta kuinka muutenkaan.

Oli kivaa, kiitos järjestäjille, isännille, muusikoille, grillaajille, juomanlaskijoille ja kaikille niille, joita ei ole erikseen mainittu, etenkin paikalla olleille irlantilaisille.

PULVIS TAURIS

BY FRANK BOYLE

“The best lack all conviction, while the worst are full of passionate intensity.” WB

It was a hot August night and even though the sun had just set my shirt was still sticking to my back. Thankfully a light breeze was blowing and the tall birch trees swayed gently. The leaves were beginning to rustle in the breeze and far off I could hear an owl hooting across the bay somewhere. Curious things owls. You hardly ever see them and they can fly completely silently over your head and you wouldn't know they were there. I saw one once on this road flying directly between the lampposts. A huge bird with a big round face but completely silent in an unearthly way.

Anyway, I had enough of sitting at home reading **Homer**, **Horace** and **Plato** and decided to go to the local for a pint. Perhaps I might find enlightenment at ‘**The Cutty Sark**’ my local bar. It had been a while since I set foot in the place and I wondered would any of the regular crowd be in. Sometime ago, I recalled there had been an argument, about whether a certain lunatic and conman, should be arrested for starting a riot and try-

ing to overthrow an election. Someone had said “lets just turn the page” as auld **Reagan** used to say. That is, don't learn from history just move on...Once more, towards a fantasy world where all is fine and dandy and the only problems come from the outside. “Turn the page?” I closed the book and threw it at him.

As I reminisced, I was turning the corner on the birch lined path and ahead of me to the left the bright orange lanterns of the ‘Cutty Sark’ came into view. I could almost taste me pint. As I opened the door to the auld pub, **Mary**, the barmaid, looked up from the bar. I nodded hello and she immediately reached to the pumps to begin pouring my pint. The bar was dimly lit and among the friendly shadows I could make out a handful of regulars seated in their usual places along the bar. At the end of the hallway two gents were playing pool in the distance The click of the balls caught my ear. A loud laugh signaled that someone had just messed up another shot. “Eejit!”

I made my way to my accustomed spot at the end of the bar. Auld **Joe** said “Move up in the bed”, and two or three obliging arses shuffled so I could so I could squeeze into position. And as I did so my pint arrived on the counter, as if by magic. “We haven't seen ye lately”: Said **Mary** as she gave me my change. I glanced at the meager coins in my palm. “Yes” she said. “It's gone up again:” “Sláinte, God save all here.” I raised the pint and quaffed a good sip. Replacing it on the counter I inquired rhetorically “So what's happening in the world?... and not a word about **Trump**” (Talk about **Biden**, now there's a good Irishman. The family emigrated from **Whitestown** in the **Cooley** peninsula, **Finnigans** they were, to escape oppression and poverty to a better LIFE in America and to look forward to LIBERTY and the pursuit of HAPPINESS. He did well. From Whitestown to The White House.)

There was a brief silence. “Tá an fear feannleis a rash arís.” said **Sean**

the Professor with the little glasses perched on his nose. "What?" says Joe. "Aye" says I "It's back to the Emergency. He means 'the glimmer-man is back'. During the war they used to check up on your use of gas during the peak times or when it was supposed to be switched off." "Ceart go leor/ Correct entirely" said the Prof. Its a holy terror that we are going back to rationing and 'glimmer men' in this day and age. Someone should put an end to this bloody war. It's not right.

I lifted the pint to the lips again and sipped. And says Joe, "Now the situation is so bad with this grain and all and we have hyper-inflation coming down the road. The price of the 'working mans friend' has risen again. The cost of living index is going through the roof...." "Never mind the cost of living, says **Mick** in a burly voice from the far end of the bar. You know, he reminds me of **Mick Lynch** the **Railway Union** man "What about the cost of drinking index? We have our worst fears, 'Beer Inflation!' I read somewhere that at this rate of inflation the price of a pint will be 14 quid within two years!" There was a gasp. "I'll stick to half-ones", muttered the Prof. "Sure it's unnatural times we are living in, with **Sahara** temperatures and droughts and fires and storms and floods. It's biblical."

"Talking about the war, did yiz see where the **Danube** is so low the auld **Nazi** ships sunk from WWII can be seen again?" says Sean. "And in the **Liffey, Bedsteads** and **Bicycles**," says Joe. I mused, the **Black Sea** fleet is sinking and Nazi ships coming up. It's an upside-down world. "With all this global warming, war, inflation and the price of beer what is the Prime Minister doing about it, I'd like to know?" And auld Joe pipped in. "She's having a party. P.M. stands for Party Minister." "Ah now", says Mick with the sweat shining on his baldy head. "Isn't she entitled to

First inflation. Then roughly 13,8 billion years. Then deep space, where ever you are, in the other corner.

have a jar and let her hair down, once in a while like the rest of us?" "And when was the last time you let your hair down, ye baldy coot..." says Joe to Mick. "Now lads, now lads! Peace, peace!" interrupted Mary.

There was a short pause, followed by a longer one. If you can't change the world then change the subject I thought to myself. "You know lads it's 100 years ago today since **Michael Collins**, one of our finest, who lived and died for freedom was shot in 'Beal na Bláth' A man of vision and bravery..." "Where was he shot?" interjected Joe. "In the head!" says I. "Béal na Bláth, the 'mouth of the flowers' in the county of **Cork**," explained Sean.

"Well, here's to all men who struggle for freedom!" "And women!" says Mary. "And women, of course, **Constance Markievicz**. Who fight for a decent LIFE for men and wom-

en and struggle for LIBERTY against Dictators and oppression and greed. And the right to the pursuit of HAPPINESS, (**Sanna Marin**, sure isn't that what we are fighting for?) Raise your glasses to Sanna and Michael Collins and **Vladimir Zelensky** and Mick Lynch, Joe Biden and **Salman Rushdie** and decent people everywhere who stand up for a better world!"

- I'm not sure about Joe. Said Mick.
- Drink. Said Joe.

As we drank Sean mused. "What about the **James Webb** telescope that can see to the ends of the Universe, or is it the beginning? We are just a speck of dust in an Ocean of cosmic dust..." silence after this astronomical input into the conversation.

"Well in that case" said I, "I better have another pint. Is it the same price Mary?"

Pääkaupunkiseudun paras kenttä?
Nevas on vahva haastaja etenkin
monipuolisuutensa takia.

SUOMEN *vihrein* KILPAILU

Tule mittaamaan tasosi golfin taitajana. 10.9. siihen on hieno tilaisuus, kun Irlannin ja golfin ystävät kokoontuvat Nevaksen haastavalle kentälle.

Molly Malone's Emerald Open on Suomen ainoa irlantilaislähtöinen golfkilpailu. **Molly Malone's** -irkkupubi on järjestäjä, **Emerald**-sana viittaa erääseen harvinaisen viehättävään vihreän sävyyn ja saareen Euroopan länsilaidalla ja **Open**-sana siihen, että mukaan voivat ilmoittautua kaikki, jotka kynnelle kykenevät, ja joilla on taskussaan oikean värinen kortti. Vihreä, tietysti, joskin nykyisin sähköinen.

Kisa käydään Söderkullassa, Nevaksen hienolla kentällä, puolisen tuntia Helsingistä itään, kolme varttia Espoosta. Tarkemmat tiedot tämän lehden takakannessa ja Molly Malone'sin, Nevaksen ja Suomi-Irlanti Seuran nettisivuilla.

Missä muussa urheilussa muuten **viheriöt** nauttivat tärkeää roolia? Ihan muistutuksena: jalkapallossa vastaava, hyvin keskeinen pläntti on nimeltään rangaistusalue tai, ammattilaisten puheessa, boksi. Kumpikaan ei kuulosta raikkaalta. Viheriö! Tai sitten griini, ja vihreä se on sekin.

Emerald Golfissa kymmenelle parhaalle on luvassa erikoispalkinto, jäsenyys Suomi-Irlanti Seurassa loppuvuodeksi 2022. Palkinto on rahan arvoinen jo sen tuomien alennusten ansiosta. Jo 1.10. on seuran konsertti, johon jäsenet pääsevät muita edullisemmin.

POHJOIS-IRLANNIN *ihme*

Se oli sotaa yhden kansakunnan sisällä ja kahden välillä, sanoivat republikaanit, siis katoliset ja IRA:n ihmiset. Se oli järjestäytyneen yhteiskunnan kamppailua terroristeja vastaan, sanoivat britit ja lojalistit – ja myös brittien ja brittimielisten hallitsema media. IRA:n ääni oli hento, liki kuulumaton, mutta pommit isoja.

Matti Sovijärvi

Jean McCoville. Dolours Price. Marian Price. Bobby Sands. Brendan Hughes. Martin McGuinness. Gerry Adams. Father Alec Reid. Ed Maloney. Ricky O’Rawe. Pohjois-Irlannin vaikuttajien lista on pitkä. Kaikille yhteistä on murha: joko sen tuojana tai kohteena, usein molempia.

Vanhan sanonnan mukaan jokaisen sodan ensimmäinen uhri on totuus. Se oli jo kuollut ennen tätä sotaa. Pohjois-Irlannin koko poliittinen elämä oli, ainakin vuoteen 1998 asti, perustunut kaksille valheille, kahtiajakautuneelle käsitykselle totuudesta. **Patrick Radden Keefe**, arvostettu yhdysvaltalainen journalisti on pyrkinyt ilmeisen perusteellisesti ymmärtämään alueen konflikteja ja niihin liittyviä vastakkaisia näkökantoja eikä häntä voi syyttää puolueellisuudesta, vaikka hänen näkökulmansa on usein katolisten. Kritiikitön hän ei ole.

IRA:n asenteille hänellä on hiukkasen ymmärrystä, väkivaltaiselle toiminnalle ei. Kirjan ensimmäinen luku alkaa siitä, kuinka katolinen, kymmenen lapsen yksinhuoltaja **Jean McConville** haetaan kotoaan – eikä hänestä koskaan sen jälkeen kuultu mitään. Hakijoiden joukossa oli muun muassa perheen lasten tunnistamia katolisia naapureita. Jean McConville oli yksi tässä sodassa kadonneista. Myöhemmin olemme oppineet, että IRA teloihti hänet petturina, joka oli

hankkinut tuomionsa kerrottuaan briteille IRA:n miesten ja naisten liikkeistä **Belfastin** katolisilla alueilla ja haudattiin jonnekin. Pettureille oli vain yksi tuomio.

MUKANA

Kirjan suurimpiin ansioihin kuuluu realistinen, journalistinen kerronnan tyyli. Lukijalla on kaikki edellytykset ymmärtää, miltä tuntuu olla asentamassa pommeja Lontooseen tai ryhtyä nälkälakkoon – ja jatkaa sitä kuolemaan asti. Kuin hyvässä dokumentissa: me olemme läsnä tapah-tumissa.

Keefellä on ollut erinomaisia vaikeuksia saada kerrottua totuutta katolisten **Sinn Fein** -puolueen pitkäaikaisesta johtajasta **Gerry Adamsista**. Syy lienee yksinkertaisesti siinä, että Adams on kaikessa pyrkinyt kunnon vallankumoukselliseen tapaan olemaan kertomatta itsestään minkäänlaista ristiriidatonta totuutta. Yhtäältä sitä, yhtäältä tätä. Omille taisteleva sankari, briteille ja protestanteille ensin terroristi ja sitten, myöhemmin, poliitikko, jonka ainoat aseet olivat sanat. Adams osasi toki puhumisen: hänen televisiohaastatteluisaan näyttelijät pantiin lukemaan hänen puheenvuoronsa, jotta Adamsin puhe ei olisi liian vaikuttavaa. Dubattua, uskokaa tai älkää.

Omienkin, usein nimimerkin suojas-

Hyvässä kirjassa ainoa mustavalkoinen osuus muodostuu mustista kirjaimista valkoisella paperilla. Sodassa on osapuolensa, joista toinen on usein mustempi kuin se toinen, mutta ei se valkoinenkaan puhtaavalkoinen ole.

sa julkaistujen kirjoitustensa mukaan hän on ollut IRA:n jäsen ja yksi sen keskeisistä johtajista Pohjois-Irlannissa. Samaan aikaan hän on vakuuttanut vakuuttamasta päästyään, että hän on poliitikko, laillisen Sinn Fein -puolueen puheenjohtaja, brittiparlamenttiin valittu, ja korkeintaan tuntenut todellisia IRA:n pommimiehiä ja

Isä Alec Reid, tässä antamassa viimeistä voittoa nuorelle brittisotilaille, joka kohtasi väkivaltaisen kuoleman eksyttyään täysin vahingossa IRA-vaikuttajan hautajaisiin. Kuvaaja tuntematon.

-naisia. Yksi Keefen kirjan keskeisistä teemoista onkin juuri Gerry Adams. Epäilemättä IRA:n tärkeimpiä johtajia, jonka toiminta teki myöhemmin väkivaltaisuuksien lopettaneen rauhansopimuksen mahdolliseksi. Tällä oli synkkä varjonsa. Kun Adams valloitti lailliseksi poliitikoksi, murhien ja muiden terroritekojen vastuu jäi muiden harteille.

Hänen pitkäaikainen taistelukumppaninsa ja käskyjensä toimeenpanija **Brendan Hughes** jäi rauhan tultua yksin pieneen asuntoonsa tupakoimaan ja juomaan, kun Adams paistatteli julkisuudessa rauhan sankarina.

RAUHANENKELI

Koko levottomuuksien aika oli täynnä ihmeellisyyksiä ja outouksia. Molemmien puolin syyllistettiin väkivaltaisuuksiin, jossa kuolemantuomion syyttäjät, tuomarit ja toimeenpanijat olivat yksiä ja samoja. Valitusoikeutta ei ollut.

Britit olivat tehokkaita soluttautujia, sillä heillä oli verraton ase: raha. Työtön, monen lapsen isä saattoi ryhtyä "toutiksi", kavaltaajaksi vain saadakseen perheelleen ruokaa joulupöytään ja lapsilleen jonkun lahjan. Petoksen tunnistaminen oli tuhoisaa: kuolemantuomio

tai jokin pienempi vammantuottaminen, lievissä tapauksissa.

Yksi tämän sodan aidoista sankareista oli isä **Alec Reid**, joka vuosikymmenten ajan ylläpiti usein salaista yhteydenpitoa eri osapuolten välillä ja lopulta oli keskeisenä toimijana synnyttämässä rauhansopimusta vuonna 1998.

SOTILAITA, RIKOLLISIA, POLIISEJA

Koko Pohjois-Irlannin väkivallan vuosien yksi keskeisistä teemoista on ollut identiteetti: kuka on oikeasti mikä. Protestanteille ja lojalisteille IRA on ollut nimenomaan terroristijärjestö ja sellaisena tuomittava. **Royal Ulster Constabulary** eli **RUC** esiintyi poliisivoimana, mikä se tietysti olikin, mutta se oli kovin outo poliisiksi. Konepistoolit, panssariajoneuvot ja muut hyvin sotilaalliset varusteet olivat sillä arkisessa käytössä, poliisiasemat olivat kuin pieniä linnoituksia salaisine kuulusteluhuoneineen ja kidutuksineen.

RUC kävi oikeastaan sotaa vuosikausia IRA:n joukkojen, mutta ei protestanttien aseistettujen ryhmien kanssa. Sota on vahva sana, kovin mielellään käytetään muita sanoja, vaikkapa nyt tutuksi tullutta sotilaallista erityisoperaatiota. IRA kävi omasta mielestään sotaa, mutta ei ollut terroristijärjestö, Britanniassa se oli juuri sitä.

Rauhan myötä lakkautettiin muuten molemmat: sekä IRA:n aseellinen siipi että RUC. Kun brittiarmeijan joukot tulivat pitämään järjestystä 1969, se oli vain virallinen selitys, sillä niistä tuli yksi sotaa käyvä osapuoli entisten lisäksi. Toinen sota julkisuudessa, toinen kaduilla.

Tätä kirjaa ei voi yhteen arvioon tyhjentää. Paljon tapahtui, paljon sellaista, jota on vaikea uskoa oma aikamme Euroopassa. Lukekaa.

Yhden asian kirja opettaa: autuaita ovat rauhantekijät, silloinkin, kun heidän työnsä kyseenalaistetaan, erityisesti silloin.

Patrick Radden Keefe:

Say nothing. The true story of murder and memory in Northern Ireland
Anchor Books 2020

SYKSYN IKÄVÄSTÄ EI TIETOAKAAN

Ohessa tietoa syksy tulevista, hienoista tapahtumista.
Kaikista tapahtumista löytyy tarkat tiedot FIS:n nettisivuilta.

10.9. EMERALD GOLF

Ainutlaatuinen irkkuhenkinen golfkisa **Nevaksen** hienolla kentällä. Mahtavat palkinnot.

5.11. SAMHAIN ELI KUOLLEET MIELESSÄMME

Perinteinen irlantilainen pyhäinpäivä, jota vietämme kelttikulttuurin asiantuntijoiden kanssa tutussa **Thirsty Scholarissa**. Emme voi luvata mahdollisuutta käydä tuonpuoleisessa, mutta emme sitä täysin tyrmääkään.

26.11. COOK-IN

Ilta täynnä hyvää ruokaa, kunhan osallistut sen tekemiseen. Työntäyteinen alkuiltä muuttuu juhla-vaksi illalliseksi ruokien valmistuttua. Ilmoittautuneille tarkat tiedot muun muassa omakustannushinnasta. Seuraa nettisivujamme.

3.12. IRLANNIN SÄVELIÄ SUOMEKSI

Kalevi Toosi on vuosia kääntänyt Irlannin musiikkia suomeksi, ja sanoituksia on saatu lukea Shamrockin sivuilta. Tässä tilaisuudessa on mahdollisuuksia kuulla niitä sävelinä. Kannattaa tulla kuulemaan, kaksi kulttuurista kohtaavat, Paikkatiedot netissä.

10.12. JOULUASKARTELU

Puuhaa lapsille ja lapsenmielisille joulun kaunistamiseksi. Paikkatiedot netissä.

1.10. KONSERTTI JA FESTARIT

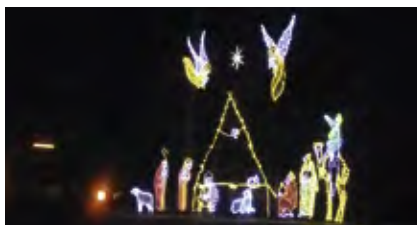
Perinteinen syksyn irkkubiletys, nyt Ravintola **Nyyrikin** viihtyisissä tiloissa. Huippuesiintyjät, irkkumusiikkia, suomalaisia soittajia. Liput kannattaa ostaa etukäteen, ruoat ja juomat paikalla.

Nyyrikki

1.12. IRLANNIN VAPAA-VALTIO SATA VUOTTA

Eurooppasalissa viisas keskustelu ja muita viisaita sanoja Euroopan läntisimmän maan synnystä tai oikeamin itsenäistymisestä. Yhtenä päivän tähdistä **Brendan Humphies**.

5.12. A RATHER SMALL CHRISTMAS

Valmistaudumme Tasavallan Presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle omalla pikkujoulullamme, ihan niin kuin aina. Ennen muuta hyviä ihmisiä, hyvää seuraa, hyvä henki ja hyviä maistiaisja. Paikkatiedot netissä.

FINNISH-IRISH SOCIETY RY

Puustellinrinne 3 A 8, 00410 Helsinki
Y 0797582-0
Nordea FI81 2001 1800 0192 29
info@finnish-irish.fi | www.finnish-irish.fi

OSASTOT/BRANCHES

Jyväskylä

Pj./Chair: Timo Hautala
Lehtorannantie 10 B 29, 40520 Jyväskylä
Puh./Tel. 040 541 8645

Kuopio

Pj./Chair: Eila Kumpulainen
Telakkakuja 3 B 10, 70100 Kuopio
Puh./Tel. 040 585 4528

Oulu

Pj./Chair: Markus Lampela
Oivantie 7, 90580 Oulu
Puh./Tel. 040 417 6414

Pori

Pj./Chair: Vesa Turvanen
Työmiehenkatu 1 as. 1, 26100 Pori
Puh./Tel. 044 572 4392

Salo

Pj./Chair: Arto Pasio
Portimonkatu 8 A12, 24100 Salo
Puh./Tel. 044 217 8689

Tampere

Pj./Chair: Sirpa Saari
Hampulankatu 23 B 7, 33730 Tampere
Puh./Tel. 045 6797 839
sirpa.saari73@luukku.com

Turku

Pj./Chair: Veli-Matti Kauppinen
velluk73@gmail.com

Äänesseutu

Pj./Chair: Pasi Peuranen
Vesakkotie 12, 44150 Äänekoski
Puh./Tel. 050 587 5371

JOHTOKUNTA / THE BOARD

Puheenjohtaja/Chairperson

Paula Uitto

Varapuheenjohtaja/Vice-chairman

Otso Nykänen

Rahastonhoitaja/Finances

Kari Liinakoski

Sihteeri/Secretary

Satu Wakkola

Jäsenet/Members

Eero Aro, Heli Gäsman,
Leo Hesanto, Ilkka Hänninen,
Katja Ritari, Matti Sovijärvi

MOLLY MALONE'S EMERALD OPEN on täällä taas.

Nevas Golfissa lauantaina 10.9.2022

Suomalaista ja irlantilaista golfia tarjolla

PELIMUODOT:

Eri pelimuotoja tarjolla: 18r pistebogey, lyöntipeli, peliryhmien väliset kilpailut. Eri pelimuotojen yhdistelmiä, melkein mitä vaan. Miehet pelaavat keltaiselta tiiltä ja naiset punaiselta, se on varma. Paras SCR-tulos palkitaan ja pelaajia palkitaan ja hoidellaan kentällä monin tavoin. Se kuuluu Molly Malone's Emerald Open'in järjestelyihin, aina.

KILPAILUMAKSU:

Kohtuullinen tapahtuman ilmapiiriin, peliseuraan ja palkintojen määrään ja laatuun nähden. Lisäksi kilpailumaksu sisältää lounaan klubilla pelin jälkeen.

SUOMI-IRLANTI SEURAN LOPPUVUODEN JÄSENYYS:

Runsaassa palkintopöydässä on lisukkeena automaattisesti loppuvuodeksi 2022 Suomi-Irlanti seuran jäsenyys kymmenelle parhaalle pistepogey-haukalle.

ILMOITTAUTUMINEN: Alkoi kolme viikkoa ennen pelipäivää, siis jo 20.8. 2022. Vilkaise tarkemmin Nevas Golfin sivustolta:

www.nevasgolf.fi/kilpailukalenteri